

Suositus 11/2020/kultur D 2021

Aikaisempi asiakirjanumero A 1842/kultur
Käsittelijä Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
valiokuntaehdotusta media- ja informaatiolukutaidosta

Ehdotus

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto merkitsee ilmoituksen tiedoksi ja katsoo suosituksen 11/2020: Valiokuntaehdotus media- ja informaatiolukutaidosta neuvoston osalta *loppuun käsitellyksi*.

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että se asettaa työryhmän laatimaan käytäntöjä kaikille ikäryhmille suunnatun media- ja informaatiolukutaitoa koskevan koulutuksen toteuttamiseksi.

Pohjoismaiden ministerineuvoston ilmoitus

Pohjoismaiden ministerineuvostolla on pitkä kokemus media- ja informaatiolukutaitoon (MIL) liittyvästä työstä. Yksi on mm. Nordicom in monivuotinen aiheeseen liittyvä työ, minkä lisäksi on toteutettu joukko konkreettisia toimia. Esimerkkinä voidaan mainita julkaisu "Fighting Fakes – the Nordic Way" vuodelta 2018, jossa annetaan koko joukko konkreettisia suosituksia valeuutisten käsittelemiseksi.

Media- ja informaatiolukutaitoon liittyvä työ sisältyy myös ministerineuvoston toimintasuunnitelmaan kaudelle 2021–2024 monialaisena hankkeena pohjoismaisen MIL-indeksin kehittämiseksi. Indeksillä avulla halutaan mitata Pohjoismaiden väestön tietoutta monien eri indikaattoreiden perustella, mikä helpottaa tavoitteellisempien toimien laatimista. Kehityshankkeessa ovat mukana viiden Pohjoismaan medianeuvostot ja rahoittajana on Pohjoismaiden ministerineuvosto. Hanke päättyy suunnitelmien mukaan vuoden 2022 lopussa, ja Pohjoismaiden ministerineuvosto jää odottamaan hankkeen tuloksia ennen uusien monialaisten hankkeiden käynnistämistä.

Pohjoismaiden ministerineuvosto ei siten aseta suosituksessa mainittua työryhmää ja katsoo, ettei suositusta voida täyttää.

Valiokunnan näkemykset

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta kiittää Pohjoismaiden ministerineuvostoa vastauksesta suositukseen 11/2020 *Media- ja informaatiolukutaito*. Pohjoismaiden ministerineuvosto on ilmoittanut vastauksessaan aikovansa rahoittaa media- ja informaatiolukutaitohankkeen Pohjoismaiden mediaviranomaisten aloitteesta ja niiden toteuttamana. Hankkeen tavoitteena on laatia MIL-indeksi, jolla mitataan väestön media- ja informaatiolukutaitoa.

Koska tämä ei vastaa täysin Pohjoismaiden neuvoston pyyntöä, Pohjoismaiden ministerineuvosto katsoo, ettei se ole täyttänyt suositusta.

Valiokunta katsoi yksimielisesti hankkeen kuitenkin vastaavan hyvin valiokunnan toivetta ryhtyä vahvistamaan media- ja informaatiolukutaitoa Pohjoismaissa, vaikka ministerineuvoston lähestymistapa poikkeaa suosituksesta. Valiokunta toivoi myös saavansa hankkeesta lisätietoa kokouksessa, jonka se pitää Pohjoismaiden kulttuuriministerien kanssa Kööpenhaminan-istunnon yhteydessä.

Pohjolassa 29. kesäkuuta 2021

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Angelika Bengtsson (SD)

Camilla Gunell (ÅSD)

Heidi Viljanen (sd.)

Henrik Møller (S)

Jorodd Asphjell (A)

Lars Mejern Larsson (S)

Mikko Kinnunen (kesk.)

Ann-Sofie Alm (M)

Marianne Synnes Emblemvåg (H)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Daniel Riazat (V)

Veronika Honkasalo (vas.)

Riikka Purra (ps.)